

2 KREDITES, SZABADON VÁLASZTHATÓ SZEMINÁRIUM
NAPPALI II. FÉLÉV; IDŐPONT: (?), HELYSZÍN: (?)

Előadó: Hegyi László

A tanegység célja: A hallgatók történeti bevezetőt követően megismerkednek az állam és az egyházak mai szerteágazó kapcsolódási rendszerével, a különváltan együttműködő modell a közjó megvalósítása érdekében működő mai gyakorlatával. A kurzus elvégzésével olyan ismeretek birtokába kerülnek, amelyekkel felvértezve szakmai pályafutásuk során értő közreműködői és alakítói lehetnek az egyház és állam a társadalmi élet számos területén megvalósuló együttműködéséből fakadó értékteremtésnek.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái:

- Ismeri a lelkiismereti és vallásszabadság jogának megnyilvánulási formáit;
- ismeri a magyarországi egyházakat, belső felépítésüket, az állam és az egyházak kapcsolatrendszerét, az egyházak által végzett tevékenységeket, közfeladatellátást;
- ismeri az egyházak közötti együttműködéseket, az egyházak társadalmi és nemzetközi kapcsolódásait.
- képes átlátni az egyházi intézményrendszert, az állami szervezetek egyházakkal kapcsolatos feladatköreit;
- képes elkülöníteni az egyházi szervezeteket és az egyházak által fenntartott intézményeket.
- rendelkezik azokkal a tudásokkal, ismeretekkel, attitűdökkel, amelyek képessé teszik az egyházi fenntartású közfeladatellátó intézményrendszerben történő eligazodásra, az itteni szolgálatra

Tematika:

- Az állam és az egyház kialakulása Magyarországon
- Magyar történelmi előzmények, egyházszakadások
- Az együttműködés helyreállításának mérföldkövei
- Államok és egyházak kapcsolatrendszereinek típusaiA kapcsolatrendszert meghatározó jogi keret (Alaptörvény, a Katolikus Egyház Katekizmusa, sarkalatos törvény, átfogó megállapodások)
- A mai magyarországi egyházak
- Az egyházak nyilvántartása
- A Katolikus Egyház magyarországi belső egyházi jogi személyei
- Az egyházak működésének állami támogatási formái
- Hitélet és közfeladatellátás
- Az egyházi ingatlanrendezés mint a közfeladatellátás alapja
- egyházi struktúrák és intézményfenntartás
- egyházi köznevelés
- egyházi szakképzés
- egyházi felsőoktatás
- egyházi szociális ellátás
- egyházi gyermekvédelem
- egyházi egészségügy
- karitatív munka
- az egyházi épített örökség

- közgyűjtemények és kulturális tevékenység
- egyházak és családpolitika
- az állami és egyházi kapcsolatrendszer szereplői és szinterei
- Speciális élethelyzetek hitéleti gondozása: tábori lelkészség, kórházlelkészség, börtönlelkészség
- Népszámlálás
- SzJA 1%
- egyházak a Kárpát-medencében és a diaszpórában
- kapcsolatok az egyházak között
- egyházak és nemzetiségek
- egyházak és nemzetközi kapcsolatok

Követelmény: Aktív részvétel a szemináriumon. Megadott témakörökben a félév során egy 5 oldal terjedelmű dolgozat elkészítése, szorgalmi időszak végéig leadása. A kurzus gyakorlati jeggyel zárul, a beadott dolgozatok és az aktív részvétel figyelembevételével.

Irodalom:

A Katolikus Egyház Katekizmusa 1897-1927. <https://archiv.katolikus.hu/kek/kek01877.html#N8>

- Gaudium et spes 73-76.
https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19651207_gaudium-et-spes_hu.html#GS73
- Magyarország Alaptörvénye <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv>
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100206.tv>

Ajánlott irodalom:

- Nagy Milán: Egyház és állam - Szent István Intézet 2022
<https://szentistvanintezet.hu/wp-content/uploads/2024/05/egyhazi-es-allam-az-egyhazi-tarsadalmi-szerepvallalasa-a-rendszervaltostatastol-napjainkig.pdf>
- Szent István (animációs film): <https://www.youtube.com/watch?v=NCKotgI0xRo>
- <https://2015-2019.kormany.hu/hu/igazsagugyi-miniszterium/hirek/az-allam-es-egyhazi-kapcsolata-osregi-es-konfliktusokkal-teli>
- <https://www.magyarkurir.hu/hirek/rovatcim-kuzdelem-lekekert-1-resz>
- <https://www.magyarkurir.hu/hirek/egyhabomlasztas>
- <https://www.magyarkurir.hu/hirek/rovatcim-kuzdelem-lekekert-cim-manipulalt-hagyomanyok-szocialista-unnepek>
- <https://www.magyarkurir.hu/hirek/kuzdelem-lekekert-4-resz-megtorhetetlen-kozosseg-regnum-marianum-az-1960-as-evekben>
- <https://www.magyarkurir.hu/hirek/hetvenot-eve-tartoztattak-le-isten-szolgaja-marton-aron-puspokot>
- Gyulai Endre 70 éves, interjú
<https://archiv.katolikus.hu/ujember/Archivum/000917/0901.html>
- A lélek szava: Gájer László https://youtu.be/5NT_cITm05U?si=IQLjMYq-aac9wKx5
- Székely János: Egyház és politika <https://youtu.be/Hb5-rTs9acs?feature=shared>
- <https://www.magyarkurir.hu/hirek/solyom-laszlo-torok-csaba-es-botos-mate-politika-es-katolicizmus-kapcsolatarol>
- <https://szemlelek.net/platthy-ivan-nem-lehet-mas-valasztas-mint-a-fuggetlenseg-es-az-onallosag/>

- Philippe Lamberts: Európa csak együtt működik - <https://szemelek.blog.hu/2019/03/19/lamberts>
- https://www.ksh.hu/statszemle_archive/all/2020/2020_06/2020_06_573.pdf
- https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/nepszamlalas_vallas.pdf
- <https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/vegleges-adatok/tablazatok/nsz2022-1.1.7.xlsx>
- <https://www.magyarKurir.hu/hirek/mi-van-az-adatok-mogott-rosta-gergely-vallaszociologus-nepszamlalas-eredmenyeirol>
- <https://kepmas.hu/hu/egyhazak-hivok-magyarorszagon-nepszamlalas-drasztikusan-csokken-itthon-keresztények-szama>
- <https://telex.hu/valasztasi-foldrajz/2023/12/29/romai-katolikus-egyhaz-szekularizacio-vallastalanok-nepszamlalas>
- <https://telex.hu/velemeny/2023/10/15/kamaras-istvan-szemelek-szinodus-sorozat>
- https://nepszava.hu/3211852_egyhaz-atpolitizalodas-nepszamlalas-vallas-hivek
- https://evangelikus.hu/hireink/fokusz/altalanos-vallastalanodas?fbclid=IwAR11-Z6V-Do01_eM0v6h02U6eSUHAu8zxHHl8mqKMefVS4DsgX_-5EWUd4w
- <https://www.magyarKurir.hu/hirek/a-katolikus-egyhaz-statisztikaja-szerint-novekedett-katolikus-hivok-szama-vilagon>
- Ternyák Csaba: A katolikus egyházi intézményrendszer bővülése; Korzenszky Richárd: Új korszak az egyházi oktatásban – Vigilia 2017/5
https://vigilia.hu/pdfs/Vigilia_2017_05_facsimile.pdf#page=9
- <https://www.magyarKurir.hu/hirek/esztorszagban-tartja-kozgyuleset-az-europai-egyhazak-konferenciaja>
- <https://www.magyarKurir.hu/hazai/erdo-peter-biboros-is-koszonatot-mondott-budapesti-reformatus-egyetem-unnepi-konferenciajan>
- <https://www.magyarKurir.hu/hirek/szerzetesek-helyben-hianyotlo-kotet-jelent-meg-ferfi-szerzetesrendek-magyarorszagi-mukodeserol>
- <https://www.magyarKurir.hu/hirek/amihez-egyedul-istennek-van-joga-beszelgetes-monostori-laszlo-moralteologussal-az-eutanaziarol>
- <https://www.magyarKurir.hu/hirek/azbej-tristan-keresztény-unnepi-idejen-megsokszorozodnak-keresztények-elleni-tamadasok>
- <https://www.opendoorsmagyarorszag.org/hu-HU/friss/megjelent-a-WWL-2025/>
- <https://www.magyarKurir.hu/hirek/a-maltai-szimfonia-varazslata-es-jelenlet-dijatadogala-az-uraniaban>
- <https://www.magyarKurir.hu/hirek/szerzetesi-fenntartasu-szocialis-intezmenyek-vezetoi-talalkoztak-budapestben-137945>